Uzgojni i sportski rezultati Konjičkog kluba Ramarin

Perković, Irena

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agrobiotechical Sciences Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:979187

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Repository / Repozitorij:

Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek - Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek

zir.nsk.hr

Image not found or type unknown

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Irena Perković

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer Zootehnika

Uzgojni i sportski rezultati Konjičkog kluba Ramarin

Završni rad

Osijek, 2017.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Irena Perković

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer Zootehnika

Uzgojni i sportski rezultati Konjičkog kluba Ramarin

Završni rad

Osijek, 2017.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Irena Perković

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer Zootehnika

Uzgojni i sportski rezultati Konjičkog kluba Ramarin

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu završnog rada:

1. dr. sc. Maja Gregić, mentor

2. prof. dr. sc. Vesna Gantner, član

3. doc. dr. sc. Tina Bobić, član

Osijek, 2017.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Završni rad
Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda, smjer Zootehnika
Irena Perković

Uzgojni i sportski rezultati Konjičkog kluba Ramarin

Sažetak:
Cilj rada je upoznati se s radom konjičkog kluba „Ramarin“ koji je smješten na ranču „Marin“ u Garčinu, s naglaskom na uzgoj i selekciju konja, trening i sportska dostignuća, te turizam ranča na kojemu obitavaju i pogled u budućnost. Daljinsko jahanje je ispit izdržljivosti za konja i jahača, koji u određenom vremenu mora prijeći zadanu udaljenost (od 40 do 160 km). Natjecanja se odvijaju u obliku Croatia Cup-a i Državnog prvenstva, a jahači moraju biti licencirani da bi mogli sudjelovati na natjecanjima. Konjički klub „Ramarin“ osnovan je 2008. godine te je jedan od mlađih klubova koji se prepoznao baš u ovom vidu natjecanja. Jedini je u Brodsko-posavskoj županiji koji se natječe na raznim državnim i međunarodnim natjecanjima u konjičkom sportu. Imaju odličan prostor za rad koji se nalazi na ranču „Marin“, dobre konje iz vlastitog uzgoja i uvoza te sjajne mlade jahače željne rada i učenja. Iz godine u godinu osvajaju sve više nagrada i priznanja. Uspješno savladavaju hranidbu i trening konja. Planiraju podići razinu daljinskog jahanja te okušati se u preponskom i dresurnom jahanju. Na ranču je organizirana škola jahanja uz pregršt drugih aktivnosti kao što je ribolov na 4 jezera.
Ključne riječi: uzgoj, konji, daljinsko jahanje, natjecanje, konjički klub „Ramarin“
29 stranica, 4 tablica, 15 slika, 11 literaturnih navoda
Završni rad je pohranjen: u Knjižnici Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek BSc Thesis
Faculty of Agriculture in Osijek
Undergraduate university study Agriculture, course Zootechnique

Breeding and sports scores Equestrian Club Ramarin

Summary:
The aim of the work is to get acquainted with the work of the horse racing club "Ramarin", which lives on the "Marin" ranch in Garcina, with emphasis on horses breeding and selection, training and sports achievements, and ranch tourism where they live and look to the future. Remote riding is an endurance test for horses and riders, who must at a certain time exceed the default distance (from 40 to 160 km). The competitions take place in the form of the Croatia Cup and the State Championship, and riders must be licensed to participate in the competitions. The Horse Club "Ramarin" was founded in 2008 and is one of the younger clubs recognized in this kind of competition. It is the only one in the Brodsko-Posavska County who competes in various national and international competitions in horse sport. They have a great space for work on Marin's ranch, good horses from their own breeding and imports, and a great young rider who is looking for work and learning. From year to year, they receive more and more prizes and awards. They have successfully mastered horse training and feeding. They are planning to improve in remote hunting and try out in the swim and jumbo ride. On the ranch is organized a riding school with a handful of other activities such as fishing on 4 lakes.
Key words: breeding, horses, remote riding, competition, equestrian club "Ramarin"
29 pages, 4 tables, 15 figures, 11 references

BSc Thesis is archived in Library of Faculty of Agriculture in Osijek and in digital repository of Faculty of Agriculture in Osijek
Datum obrane:

SADRŽAJ

1. UVOD 1
2. OPĆENITO O UZGOJ KONJA 2
3. OPĆENITO O DALJINSKOM JAHANJU (ENDURANCE) 4
3.2. Hranidba konja za daljinsko jahanje 7
3.3. Trening konja za daljinsko jahanje 8
4. KONJIČKI KLUB „RAMARIN“ 11
5. UZGOJ KONJA NA RANČU „MARIN“ 13
5.1. Selekcija konja u KK „Ramarin“ 14
6. HRANIDBA KONJA U KONJIČKOM KLUBU „RAMARIN“ 15
6.1. Paša i sijeno 17
6.2. Voda i elektroliti 17
6.3. Obroci za konje na ranču „Marin“ 18
7. TRENING KONJA NA RANČU „MARIN“ 20
8. JAHAČI KONJIČKOG KLUBA „RAMARIN“ 22
9. PLANOVI ZA BUDUĆNOST 25
9.1. Turizam na ranču „Marin“ 25
10. ZAKLJUČAK 28
11. POPIS LITERATURE 29

1. UVOD

Životinja koja je u prošlosti imala najveću i najraznolikiju upotrebu je konj te je o njemu uvelike ovisio napredak ljudske civilizacije. Domestikacijom konja omogućila se radna snaga i prijevozno sredstvo za osvajanje novih teritorija primitivnim populacijama ljudi. Također, transport, komunikacija, ratovi i poljoprivreda u potpunosti su ovisili o konjima (Žiga, 2001.).

Prije nekoliko tisuća godina, čovjek je regrutirao konja u vojnu službu zbog nedostatka prijevoznog sredstva te zbog brzine. Međutim, oni konji koji nisu služili vojsci imali su zadaću vući teški plug kako bi čovjeku omogućili hranu, zaradu, život. Ukratko, moglo bi se reći da je život jednog konja u prošlosti bio težak jer je o njima većinom ovisila ljudska egzistencija (Steinhausz, 1939.).

U današnje vrijeme uloga konja znatno se izmijenila. Konj je postao čovjekov ljubimac i prijatelj. Kako to uvijek biva, i dalje ima pojedinaca koji konje iskorištavaju i izrabljuju u pogrešne svrhe, no za takve nema mjesta u ovome radu. Okrenimo se ljepšoj ulozi konja današnjice. Sve je popularnija upotreba konja u sportske i jahaće svrhe te se konji primjenjuju u rekreacijske i terapijske svrhe (Ivanković, 2004.).

Uzgojiti dobrog i kvalitetnog konja izrazito je zahtjevan i skup posao te je potrebno uložiti puno truda u njega kako bi na kraju izrastao u kvalitetnu jedinku svoje vrste. Bez obzira u koju svrhu se uzgaja, bila to riječ o dresuri, vožnji zaprega, preponama, kasačkim i galopskim utrkama ili pak daljinskom jahanju, iznimno je bitno konja dobro poznavati i pripremiti za ono što se od njega očekuje. Pri tome je važno imati na umu da je konj živo biće, a ne robot, te je njegovo zdravlje i dobrobit na prvom mjestu. Također, treba znati razlikovati želje od mogućnosti. Ako dobro postupamo s konjem, u pogledu hranidbe, smještaja, treninga, zdravlja i socijalizacije, kao produkt nastat će kvalitetno grlo od kojeg možemo očekivati dobre rezultate (Žiga, 2001.).

Cilj pisanja ovog rada je upoznati se s radom konjičkog kluba „Ramarin“ koji obitava na ranču „Marin“ u Garčinu, s naglaskom na uzgoj i selekciju konja, trening i sportska dostignuća, te turizam ranča na kojemu obitavaju i pogled u budućnost.

2. OPĆENITO O UZGOJ KONJA

Današnji uzgoj konja pokušava imitirati prirodne uvjete u kojima su obitavali tisućama godina. Način držanja ima veliki utjecaj na psihofizičko stanje konja, stoga se sve manje konji drže na vezu, a sve više im se omogućava nesmetano kretanje na velikim površinama. Mogućnost slobodnog kretanja, slobodno uzimanje hrane i vode, odmor te socijalni, vizualni i mirisni kontakt s drugim konjima vrlo su važni za kvalitetan rast i razvoj konja (Hrasnica i Ogrizek, 1952.).

Osnovna podjela držanja konja je na samostalno držanje i držanje u grupi. Samostalno držanje podrazumjeva držanje konja na vezu ili u boksovima, a primjenjuje se u zatvorenim objektima. Ovaj način držanja pruža lakšu dostupnost, lakši nadzor i kontrolu konzumacije hrane te zdravstvenog stanja pojedinog grla. Grupno držanje provodi se u zatvorenim, poluotvorenim i otvorenim objektima s ispustom ili bez ispusta. U ovakvom načinu držanja nedostatak je to što je čovjeku otežana kontrola i nadzor konja, dok su prednosti grupnog držanja konja bolja psihička uravnoteženost konja, bolja koordinacija, jačanje imuniteta i razvoj socijalnih sposobnosti (Ivanković, 2004). Uzgojiti i stvoriti konja koji će ostvarivati uspješne rezultate je dugotrajan proces koji zahtjeva stručnost, iskustvo te uvjete za odrastanje konja. U procesu treninga i natjecanja puno je lakše raditi s konjima koji su plod našeg uzgoja i za koje znamo što od njih možemo očekivati, odnosno poznajemo njihove prednosti i možemo ispraviti nedostatke bez puno gubitaka (Hrasnica i Ogrizek, 1952.).

Prema podacima Hrvatske poljoprivredne agencije, u 2016. godini registrirano je 22 319 konja u 4 741 gospodarstava. U Brodsko-posavskoj županiji, u kojoj se nalazi konjički klub „Ramarin“, registrirano je 1 690 grla u 321 gospodarstvu. U Garčinu se nalazi 18 gospodarstava koja broje 77 grla. Te brojke ukazuju na ukupno povećanje broja konja u odnosu na prošlu godinu (www.hpa.hr).

Kriteriji selekcije sportskih pasmina konja su: podrijetlo (rodovnica, krvne grupe, DNA), eksterijer, interijer, dinamika u kretanju i skakanju, konstitucija, zdravlje i opći dojam. Drugi korak u programu selekcije je testiranje radne sposobnosti pastuha nakon licenciranja, a prije vrjednovanja potomstva i trenutno predstavlja jedan od najvažnijih testova u uzgoju.

Selekcija uzgojnog tipa hrvatskog sportskog konja provodi se u dva stupnja:

1. Kod ždrebadi u dobi od 6 mjeseci:

Temelji se na dvije ocjene. Prva je porijeklo, odnosno genetska kombinacija ždrebeta, a druga je za tip, eksterijer, hodove i opći dojam.

2. Prilikom završne ocjene ždrebica, a kod odabiranja pastuha:

Kod ocjenjivanja pastuha naročito se vodi računa o genetskoj podobnosti i eventualnim uzgojnim pogreškama, te uzgojnom trendu radi postizanja što boljih sportskih i gospodarskih efekata (Baban i sur. 2012.).

Uzgojiti odličnog konja pogodnog za sportska natjecanja kao što je daljinsko jahanje vrlo je zahtjevan proces i zaista je teško doći do prave kombinacije. Kombinacija odabranih grla muškog i ženskog spola temelji se na pedigreu, što znači da njihovi roditelji i njihovi predci moraju biti ispitani u sportu. Što je dostupno više podataka, veća je vjerojatnost odabira kvalitetne jedinke. Nasuprot genetskim vrijednostima, prilikom odabira važnu ulogu ima dobro oko i iskustvo promatrača, na što se nadovezuje i jahače iskustvo. Iskusan jahač, prilikom jahanja, odmah će zamijetiti prednosti i nedostatke koji prethodno nisu bili uočljivi. Stoga, kvalitetno ocijenjena kobila s dobrim rezultatima nije dokaz da će sa izvrsnim pastuhom dati vrhunsko grlo (Ivanković, 2004.).

Primjer odabira pastuha: ako kobila ima prirodnu tvrdoću i izdržljivost te dobar puls, ali joj fale kvalitetne kretnje, tražimo joj pastuha koji ima dobru akciju hodova, lepršavost i ostale kvalitete koje njoj fale. Važno je da pastuh ima sve osnovne kvalitete jer tako izbjegavamo nasljeđivanje loših osobina. Pastuh je taj koji korigira nedostatke kobile (Žiga, 2001.).

Kada smo se uvjerili u dobar pedigre i imamo rezultate ispita radne sposobnosti, moramo obratiti pažnju na sljedeće osobine pri odabiru konja za daljinsko jahanje. Hodovi i kretnje u kasu i galopu moraju biti izdašni i lepršavi da konj što lakše prelazi zadane udaljenosti (Žiga, 2001.).

Kod konja za daljinsko jahanje važnu ulogu ima karakter koji je nasljedno uvjetovan, ali uvelike ovisi i o odgoju. Psihološki razvoj konja jedna je od najvažnijih stavki te se najduže i najteže razvija. Konj s nepogodnim karakterom ne može napraviti dobar rezultat bez obzira na fizičke predispozicije. Na primjer, konj vatrenog i žestokog temperamenta brzo će potrošiti snagu, dok je za lijene konje potrebno jahače umijeće, upornost, strpljenje i dobra motivacija konja tokom natjecanja. Uzevši u obzir navedeno, možemo reći da za daljinsko jahanje tražimo stabilnog konja s velikom željom za kretanjem te je nekada prava umjetnost stvoriti konja koji ispunjava nabrojane kriterije (Ivanković, 2004.).

3. OPĆENITO O DALJINSKOM JAHANJU (ENDURANCE)

Daljinsko jahanje (endurance) je natjecanje kojim se provjerava brzina i izdržljivost konja te jahačevo dobro poznavanje konja i terena, što se očituje učinkovitim zadavanjem tempa. Ukratko, endurance predstavlja ispit izdržljivosti za konje i jahače. Također, endurance zahtjeva opsežne pripreme te veliko poznavanje i razumijevanje između konja i jahača jer se na taj način dobrobit konja uvijek može očuvati. Iako se jahačima mjeri vrijeme, naglasak ovakvog tipa utrke je na okončanju natjecanja u dobroj fizičkoj kondiciji konja, a ne na najbržem prolazu. Endurance je pravi test jahačkih vještina koji je započeo iz nužde, budući da je jahanje stoljećima bilo glavni način transporta, pouzdani konji koji su mogli putovati velike udaljenosti i ostati u dobroj fizičkoj kondiciji bili su vrlo traženi. No, otkad je jahanje zamijenjeno drugim načinima transporta, endurance se razvio u sportsku disciplinu (Bešlin, 2001.).

Tijekom povijesti zabilježena su mnoga natjecanja u daljinskom jahanju. Prvo zabilježeno i organizirano natjecanje bilo je u SAD-u 1950. godine kada je Robie Wendell odjahao iz Nevade u Kaliforniju za manje od 24 sata stazom Pony Expresa od 100 milja, odnosno 161 kilometar. U Europi se prvo zabilježeno natjecanje održalo 1960. godine, a u Hrvatskoj 2. 6. 2006. godine na Petrovom Vrhu pored Daruvara u organizaciji KK Bilogora Papuk, gdje je staza bila dužine 45 kilometara s jednim veterinarskim vratima. 13. 5. 2006. godine održana je pokusna utrka u Barbanu u Istri u organizaciji KK Hiperion i Društva trke na prstenac. Endurance je dočekan s oduševljenjem u Hrvatskoj te se svakim danom sve više razvija kao sport i rekreacija (www.konjicki-savez.hr).

Suvremena natjecanja u daljinskom jahanju sastoje se od određenog broja faza. Na kraju svake faze, u principu nakon svakih 40 km, obavezna je stanka za veterinarski pregled. Jahači imaju slobodu odabrati tempo od starta do cilja natjecanja, pri čemu konje mogu voditi ili slijediti, no moraju biti na konju kada prolaze startnu i ciljnu liniju. Svaki konj koji je temeljito pregledan prije nego što mu je dopušteno da započne natjecanje mora proći kontrolu u određenom vremenu od dolaska do svake kontrolne točke, a cilj pregleda je utvrđivanje spremnosti konja za nastavak natjecanja. Završni veterinarski pregled konja koji su završili natjecanje vrši se s ciljem provjere prisutnosti pretjeranog umora ili šepavosti. Prekomjeran umor, znakovi šepavosti i drugi pokazatelji problema su osnove za isključenje, odnosno diskvalifikaciju jahača i konja (Baban i sur., 2012.).

Daljinsko jahanje je disciplina u konjičkom sportu u kojoj mogu sudjelovati svi pripadnici roda Equus, što znači konji, poniji i mazge. Minimalna dob konja prema FEI

pravilima je 4 godine i to za udaljenost do 40 kilometara, dok za sve ostale udaljenosti dob konja bi trebala biti barem 5 godina. Endurance je natjecanje izdržljivosti, snage i brzine, pri čemu su sva tri elementa podjednako važna (www.fei.org).

Iako mogu sudjelovati sve pasmine konja, to ne znači da će sve ostvariti dobar rezultat. Za neke pasmine bismo trebali biti sretni ako završe utrku u vremenskom ograničenju. Za endurance su poželjniji niži konji snažnog okvira i dobre brzine, a takvi su Arapski punokrvnjaci. No, to nije pravilo jer se u praksi pokazalo da često križanci s tom pasminom postižu odlične rezultate. Hladnokrvni konji, jednako kao i visoki, teški sportski konji završe utrku, ali sa slabijim rezultatom, što se može objasniti time da oni troše velike količine energije za uzdržne potrebe pa im ne ostaje mnogo za nošenje jahača, opremu i savladavanje duge staze (Ivanković, 2004.).

Minimalna težina jahača i opreme trebala bi biti oko 70 kilograma. Dobar jahač poznaje konja kojeg jaše, stoga je poželjno da jahač koji je trenirao konja jaše istog i na natjecanju cijelu sezonu jer na taj način se konj navikne na osobu kojoj vjeruje i koju sluša, dok jahač nauči gotovo sve o konju kojega jaše, zna njegove granice i kako ih pomaknuti. Potrebno je usavršiti znanje o graničnim mogućnostima konja, budući da precijenjene sposobnosti konja ili loša priprema mogu imati teške posljedice, kako za konja, tako i za jahača - padovi, lomovi, istegnuća, dehidracija, iscrpljenost (www.konjicki-savez.hr).

Na daljinskom natjecanju važnije je prvi proći veterinarski pregled, nego proći prvi kroz cilj. Cilj je da konj prođe veterinarski pregled u što boljem zdravstvenom stanju te da se što prije spuste njegovi otkucaji srca ispod 64 otkucaja u minuti (www.fei.org).

Utrke se dijele prema dužini i težini staze, dobi konja i jahača. Prema dužini se dijele na: A kategorije do 40 kilometara, B kategorije do 80 kilometara, CEN1 do 120 kilometara i CEN2 do 160 kilometara. S obzirom na starosnu dob, jahače dijelimo na juniore i seniore, dok težina staze ovisi o području održavanja natjecanja (Bešlin, 2001.).

Pobjednik daljinskog jahanja je jahač koji je prvi prešao cilj sa zdravim konjem i čiji su otkucaji srca niži od 56 otkucaja u minuti (za utrke od 40 i 80 km), a 64 otkucaja u minuti (za utrke od 120 i 160 km) i to u najkraćem vremenu (Bešlin, 2001.).

Slika 1. Početak endurance utrke na 80 km na ranču „Marin“ u Garčinu (izvor: www.rancmarin.com)

3.1. Uzgoj konja za daljinsko jahanje

Kada se radi o uzgoju konja pogodnih za sportove kao što je daljinsko jahanje, odnosno endurance, govori se o vrlo zahtjevnom poslu koji od uzgajivača iziskuje puno truda, znanja, iskustva, a ponajviše strpljenja. Uzgojiti kvalitetno grlo pogodno za ovaj sport dugotrajan je posao i vrlo je važna interakcija između uzgajivača i samog konja. Ako s konjem postupamo ispravno i strpljivo, on će na kraju biti pravilno odgojen i razvijen te će davati dobre rezultate. S druge strane, ako pretjerujemo u određenim segmentima, lako je moguće da ćemo dobiti rastresitog, neposlušnog konja podležnog ozljedama. Takav konj nije upotrebljiv u sportu i postaje višak, što vrlo često ne završava sretnim krajem za njega. Svim uzgajivačima konja za endurance u cilju je ostvariti odlične rezultate, ali mora se uzeti u obzir da je konj živo biće te se prema njemu treba tako i odnositi. Dakle, humanost prije svega. Vodeći se time, konju treba osigurati dobar smještaj, kvalitetnu hranidbu, socijalizaciju i druženje s drugim konjima te kvalitetan trening. Voljen i dobro zbrinjavan

konj zasigurno je i sretan konj koji će dobro postupanje s njim kad-tad nagraditi i dobrim rezultatima. Kako u životu ništa ne ide „preko noći“, treba biti strpljiv i rezultati će doći (Baban i sur., 2012.).

Potrebno je omogućiti nekoliko specifičnih uvjeta za život i razvoj konja, kako bi izrastao u dobro fizički i psihički razvijeno grlo, a to su:

1. Omogućiti slobodno kretanje po pašnjacima uz izobilje vode i hrane.
2. Teren razbolike konfiguracije (ravno i brdovito).
3. Za mlade konje važno je da do svoje 3-4 godine života što više borave na slobodi zbog pravilnog razvoja pluća i stvaranja otpornosti na vremenske uvjete (kiša, vjetar, snijeg, visoke i niske temperature).
4. Prozračno i suho sklonište zatvoreno s tri strane gdje dolaze na hranu i odmor.
5. Poželjno je da tlo ispred skloništa bude tvrdo zbog formiranja kopita iz razloga što konji najčešće borave na tim mjestima pri sklanjaju od sunca ili kiše.
6. U vrijeme hladnih dana konjima treba omogućiti neograničene količine sijena.
7. Razvijati „štalsku kulturu“ poput primanja ulara, vođenja na ularu, četkanja i podizanja nogu, od najranije mladosti.

3.2. Hranidba konja za daljinsko jahanje

Hranidba konja za daljinsko jahanje uvelike se rezlikuje od hranidbe za druge konjičke discipline. U daljinskom jahanju konji svladavaju velike udaljenosti i tom prilikom koriste aerobne fiziološke procese. Glavni izvor energije, u tom slučaju, su masti, za razliku od utrka u kojima prevladavaju anaerobni procesi, gdje su to ugljikohidrati. Sukladno takvim fiziološkim procesima, hranidbom treba pripremiti konje. Konjima koji ostvaruju ekspolozivne aktivnosti kratkog trajanja treba stvoriti što veće rezerve glikogena u jetri i mišićima. Kod konja koje očekuju napori srednjeg i teškog inteziteta, a duljeg trajanja hranidbom u pripremnoj fazi treba stvoriti rezerve masnog tkiva. Zalihe masti i produkti njihovog sagorijevanja, slobodne masne kiseline, trigliceridi i glikogen su dodatni izvori energije za dugotrajno kretanje koji se prikupljaju primarno i pretežno iz voluminozne hrane i kvalitetne paše. Ishrani se još, ovisno o potrebama, mogu dodavati biljna (sojino, suncokretovo) i riblja ulja, čija je metabolička razgradnja složenija te zahtjeva privikavanje, minimalno 20 dana. U pripremnoj fazi, hranidba konja se prilagođava programu treninga tako da se top forma postigne prije početka natjecanja (Baban i sur., 2013.).

Tri osnovna spoja u ishrani konja za daljinsko jahanje, koji stvaraju potrebnu energiju za trening i natjecanje su:

1. Glukoza - najvažnije metaboličko „gorivo“.
2. Glikogen - izravni izvor glukoze u mišićnim stanicama.
3. Kreatin fosfat - organski spoj u stanicama tijela koji služi kao važan izvor energije i njezine rezerve.

Energija u organizmu se može proizvoditi na dva načina:

1. Aerobno (s kisikom) - u ovom se slučaju dovoljno kisika isporučuje mišićima tako da se ugljikohidrati, proteini i masti pretvaraju u dušikov dioksid i vodu, a mliječna kiselina se uklanja. Na ovaj način mišići mogu raditi satima.
2. Anaerobno (bez kisika) - glukoza i glikogen se spaljuju i troše. Konj može raditi u maksimalnoj snazi 8 do 20 sekundi. Kada to traje duže, konj počinje koristiti mliječnu kiselinu, odnosno njen sastav. Konji za daljinsko jahanje mogu imati problema ako koriste anaerobni sustav u bilo kojem trenutku. Mliječna kiselina nije, kako se dugo mislilo, otpadni produkt koji se stvara u mišićima, već je izvor energije i koriste je mitohondriji unutar stanica. Crvena krvna zrnca, bubrezi, jetra, mišići pa i mozak koriste laktate mliječne kiseline te ih pretvaraju u glukozu (Baban i sur., 2013.).

3.3. Trening konja za daljinsko jahanje

Kada je riječ o treningu, važno je svako grlo tretirati kao zasebnu jedinku te dobro poznavanje istog. Svaki je konj, kao i svaki čovjek, individualac koji je poseban i različit od drugih. Ono što jednom konju odgovara, drugom se neće svidjeti ili će mu čak naštetiti. Stoga treba uzeti u obzir da svaki tip treninga ili osnove treninga treba konstantno prilagođavati svakom pojedinom konju. U obzir treba uzeti starost konja, način na koji je odrastao, njegove urođene fizičke predispozicije, ali i njegov karakter, sposobnost učenja i osjećaje. To je razlog zašto se trening konja ne smatra samo znanošću, već pomalo i umjetnošću. Vrijeme provedeno s konjem izvan treninga izuzetno je vrijedno, bilo to šetanje, timarenje ili masiranje. Trening sportskih konja za bilo koju vrstu natjecanja, treba shvatiti kao dugotrajan i kontinuiran proces koji zahtjeva posvećenost i žrtvovanje te se nipošto ne smije požurivati. Osim samog konja, i jahač mora biti u odgovarajućoj kondiciji kako ne bi zbog svog umora konju otežavao treninge i natjecanje. Za stvaranje vrhunskog konja za daljinsko jahanje potrebno je i do nekoliko godina. Mišići, srce i krvožilni sustav razvit će se relativno brzo, no tetive, ligamenti, zglobovi i kosti trebaju nekoliko godina

kako bi se u potpunosti učvrste i razvile. Prije početka bilo kakvog treninga, konj mora biti očišćen od parazita i biti u stanju za jahanje, dakle urednih kopita i ne predebeo ili premršav (Baban i sur., 2012.).

Početak treninga za nadolazeću sezonu počinje najčešće u zimi. U trening se ulazi postepeno. Najprije kreću sa laganim šetnjama i kasom svaki drugi dan. Takav intezitet treninga traje 3 do 4 tjedna. Nakon toga potrebno je izraditi plan i program treninga za mlađa i starija grla kojim će trenirati u predstojećoj sezoni (Bešlin, 2001.).

Mladi konji se spremaju za prvu utakmicu od 40 kilometara najmanje 4 mjeseca. Prvi mjesec, trening se sastoji od hoda i kasa u trajanju od jednog do dva sata svakog drugog dana. S takvim načinom treninga postepeno se razvija i učvršćuje koštani sustav, jednako kao i kardio-vaskularni sustav. Drugi mjesec intezitet treninga se pojačava. Dva puta tjedno se odrađuju lagani radni galopi, dužine od 600 do 800 metara u dva intervala. Konj trenira jednakim intenzitetom sve dok ne pokaže da su treninzi prelagani svojim veselim polaskom na jahanja i prevelikom zaigranosti. U tom slučaju se povećava intezitet treninga. Nakon dva mjeseca radi se orijentacijski plan treninga za mladog konja (Baban i sur., 2012.).

Treći mjesec - prije svakog treninga obvezno zagrijavanje.

1. dan - ravna dionica, 10 kilometara kas, prosječna brzina 14 km /h.

2. dan - brdovita dionica, 10 kilometara hod, kas, galop, prosječna brzina od 8 do 10 km/h.

3. dan - ravna dionica, 12 kilometara kas, prosječna brzina 14 km/h.

4. dan – odmor.

5. dan - brdovita dionica, 5 kilometara hod - 5 kilometara kas, prosječna brzina 8 km/h.

6. dan - ravna dionica - intervalni trening, 10 kilometara kas - 600 metara kenter, pauza, 600 metara galop - 4 kilometara kas.

7. dan - odmor

Četvrti mjesec - dužina dionice se povećava, ali ne i brzina.

1. dan - ravna dionica, 20 kilometara kas, prosječna brzina 14 km.

2. dan - brdovita dionica, 10 kilometara kas, 2 kilometra hod, 3 kilometra kas, prosječna brzina u kasu od 8 do 10 km/h.

3. dan – odmor.

4. dan - ravna dionica, 10 kilometara kas, 1 kilometar hod, 600 metara kenter, 1 kilometar hod, 1800 metara kenter.

5. dan - ravna dionica, 10 kilometara kas, 1 kilometar hod, 600 metara kenter, 1 kilometar hod, 400 metara kenter, 1 kilometar hod, 600 metara kenter, 3 kilometra kas.

6. dan – odmor.

7. dan - brdovita dionica, 3 kilometra kas, 200 metara kenter uzbrdo, 1 kilometar hod, 200 metara kenter uzbrdo, 1 kilometar hod, 5 kilometara kas.

Konj se smatra starijim od svoje 8 godine života na dalje. Takva grla se pripremaju za utakmice od 80, 120 i 160 kilometara. Trening za starije konje u principu je isti kao i za mlade, s razlikama u duljinama distance i brzinama treninga. Važno je napomenuti da ako se konj priprema za utakmicu od 120 ili 160 kilometara, ukupni tjedni treninzi ne smiju prelaziti 60, odnosno 80 kilometara. Taktika jahanja za utakmicu mora biti pravilno razrađena i u naprijed je potrebno postaviti cilj za jahači par (konj-jahač). Bitno je imati realna očekivanja u vezi s plasmanom na natjecanju, odnosno znati za koliki je napor konj spreman i pripremljen te jahati u skladu s mogućnostima i znanjem, racionalno opterećivati konja, redovno kontrolirati i osluškivati konja te je bitno imati na umu da je pobjednik svaki jahači par koji završi utakmicu (Baban i sur., 2012.).

4. KONJIČKI KLUB „RAMARIN“

Slavonija se oduvijek povezivala sa lijepim konjima koji su svojevremeno seljacima pomagali u poslovima na polju, ali su isto tako bili ponos i dika u njihovima stajama na imanjima. Danas se, nažalost, sve manje drže konji zbog očuvanja tradicije i ljubavi, što zbog nemogućnosti u materijalnom smislu, to zbog nezainteresiranosti ljudi za te predivne životinje. U današnje vrijeme ljudi pronalaze ljubav u tehnologiji, automobilima i ostalim materijalnim stvarima te su zaboravili što znači imati stvarno biće kao ljubimca, koje će im pružiti radost, ljubav i ispunjenje (Ivanković, 2004.).

No, to nije bio slučaj sa obitelji Samardžić koja je uz pomoć istomišljenika 2008. godine osnovala prvi konjički klub na području općine i jedan od prvih na području Brodsko-posavske županije, pod nazivom „Ramarin“. Klub se nalazi u sklopu ranča „Marin“ te ima izvrsne uvjete za držanje konja, pripreme za natjecanja, ali i terapijsko i sportsko jahanje (www.rancmarin.com).

Konjički klub djeluje u sklopu ranča „Marin“ te mu je glavni cilj:

- promicanje konjičkog sporta u svim njegovim oblicima
- okupljanje i poduka u jahanju djece, mladeži i odraslih
- organiziranje i provođenje redovitih treninga članova radi priprema za natjecanja
- organizacija te sudjelovanje u natjecanjima
- skrb o zdravstvenoj zaštiti konja i članova kluba
- provođenje programa rehabilitacijskog jahanja
- suradnja s ostalim klubovima u zemlji i inozemstvu
- svakodnevno poticanje etičke vrijednosti kroz bavljenje konjima te ljubav prema njima.

Konjički klub „Ramarin“ jedini je u Brodsko-posavskoj županiji koji se natječe na raznim državnim i međunarodnim natjecanjima u konjičkom sportu.

Klub obitava na ranču „Marin“ koji je izgrađen po svim Europskim standardima. U sklopu ranča nalazi se štala s boksovima za 20 konja, sedlarnik, klupske prostorije, ograđeno imanje za školu jahanja i treninge, veliki ograđeni prostor za slobodno kretanje i ispašu konja. Na ranču se nalazi staza za utakmice u preponskom jahanju „Derby“, silos za zrnatu hranu i hala za sijeno. Na ranču se također nalaze i 4 jezera i vodena prepreka, a jedno jezero je izgrađeno u obliku konja (Slika 2.), 2 sjenice i „klet“ (www.rancmarin.com).

Slika 2. Jezero u obliku konja na ranču „Marin“ (izvor: www.rancmarin.com)

5. UZGOJ KONJA NA RANČU „MARIN“

Konjički klub „Ramarin“ na raspolaganju za svoje aktivnosti ima Trakhenere iz vlastitog uzgoja, Arapske konje, Mađarskog punokrvnjaka, Angloarapske i Holstein pasmine konja te jednog ponija. Trenutno broje 15 grla što je skoro upola manje od prije par godina. Više se ne bave vlastitim uzgojem jer je licencirani pastuh Bardolino prije 3 godine uspavan u dubokoj starosti od 27 godina te je s njegovim prestankom života prestao i uzgoj vlastite ždrebadi na ranču. Tri najmlađa grla imaju 3 godine te im je to ujedno i zadnji pomladak koji imaju iz vlastitog uzgoja. Posjeduju nekolicinu, sad već, odraslih konja iz vlastitog uzgoja dok su ostali konji uveženi iz Mađarske i Italije. Svi konji priviknuti su na „štalski“ uzgoj te imaju svakodnevnu rutinu u pogledu hranidbe, treninga, ispaše, međusobnog druženja i socijalizacije.

Mlade konje planiraju ujahivati, dva koriste za školu jahanja, dva za dresuru, četiri konja sudjeluju u natjecanjima od kojih su u „pogonu“ dva, a dva su ozlijeđena. Svakako treba spomenuti grlo Bombaja koji je od samih početaka na ranču. Prije dolaska na ranč služio je policiji. Trenutno ima 24 godine i „umirovljen“ je. Stotine djece i odraslih naučile su jahati upravo na njemu jer je škola jahanja bila samo njegov posao.

Što se mladih konja tiče, najprije moraju sa svojim jahačem položiti ispit iz dresurnog jahanja da bi se tek onda mogli natjecati. Na ranču „Marin“ svaki jahač ima svog konja, a odabiru se ovisno o poslušnosti i izvršavanju zapovijedi jahača. Važno je da konj prihvati jahača kao vođu, ali i obrnuto jer je međusobna interakcija najvažnija. S konjem se počinje intenzivno raditi od treće godine starosti, s tim da je on od najranije dobi socijaliziran - naviknut na ljude, povodac, ular, žvale, čišćenje kopita, lonžu. Svakodnevna rutina za konje na ranču „Marin“ započinje jutarnjim hranjenjem koje traje oko sat i pol. Nakon hranjenja, konje se pušta iz boksova na ispuste (Slika 3.), a nakon toga slijedi trening. Konji se potom odmaraju. Popodne se timare, neki sudjeluju u školi jahanja, neki treniraju u vodi. Navečer se uvode u boksove te hrane i napajaju (izvor: djelatnici ranča „Marin“).

Slika 3. Konji na ranču „Marin“ (Perković, 2017.)

5.1. Selekcija konja u KK „Ramarin“

Kada je riječ o selekciji, u konjičkom klubu „Ramarin“ pridaje se važnost pedigreu, ali i talentu pojedinog grla. Obraća se pažnja na ponašanje konja, njegov temperament, razigranost, želju za kretanjem, poslušnost. Dobar pedigre nije uvijek pravilo da će grlo biti uspješno u konjičkim sportovima, stoga je vrlo važno dobro oko promatrača te poznavanje vrijednosti konja, kada je u pitanju konj namijenjen sportskim natjecanjima. Prednost pri izboru imaju konji koji izražavaju talent, imaju primjeren temperament i atletsku sposobnost za trening. „Stabilan konj puno lakše uči, snalazi se u mnogim situacijama i fizički je spretniji, što su sve vrline koje čine razliku kada dođe do natjecanja“, kaže trener konja konjičkog kluba „Ramarin“.

Odabir konja u konjičkom klubu „Ramarin“ najbolje opisuje primjer uvoza arapskih pasmina konja. Svi koji i malo poznaju konje i konjički sport, kada je u pitanju daljinsko jahanje, znaju da su arapske pasmine konja najbolji odabir za taj sport (Slika 4.). Što zbog njihove brzine i izdržljivosti, što zbog njihove građe i dobro razvijenih pluća i srca. Što se tiče vlastitog uzgoja, za natjecanja su im na raspolaganju trakheneri s kojima se radilo od malih nogu. Stoga, svaki uspjeh konja uzgojenog i treniranog u konjičkom klubu „Ramarin“, svakako je uspjeh za članove i vodstvo kluba koji su nakon dugogodišnjeg rada i uloženog truda došli do cilja (izvor: djelatnici ranča „Marin“).

Slika 4. Arapski konji u vlasništvu ranča „Marin“ (Perković, 2017.)

6. HRANIDBA KONJA U KONJIČKOM KLUBU „RAMARIN“

Krmiva koja se koriste za hranidbu konja u konjičkom klubu „Ramarin“ su:

Voluminozna:

Djetelinsko travne smjese (DTS) koje sami proizvode. U smjesi su najzastupljeniji lucerna i ljulj.

Koncentrirana:

Zob (Avena sativa) – jedno od glavnih krmiva u hranidbi svih pasmina konja. Prema boji može biti žuta, bijela i crna, a prema razdoblju sjetve jara i ozima. Sadrži najviše sirovih vlakana od svih žitarica (oko 110 g/kg). Ima veće količine bjelančevina od kukuruza i povećane količine masti (50 g/kg) u kojima je povećan i broj esencijalnih masnih kiselina. Nije dovoljno kao samo krmivo kod natjecateljskih konja. Može se koristiti kao cijelo zrno ili gnječena, čime se neznatno poveća probavljivost (do 6%) (Domaćinović, 2006.).

Ječam (Hordeum vulgare) - pogodan je za sve vrste životinja. U hranidbi konja je preporučljiv gnječeni ječam radi boljeg iskorištenja, no može i kao cijelo zrno koje smo prethodno prokuhali ili namakali u vodi. U usporedbi sa zobi ima manje sirovih vlakana i bjelančevina, ali više energije (Domaćinović, 2006.).

Kukuruz (Zea mays) – krmivo izrazito bogato energijom, nije baš preporučljivo u hranidbi konja. Koristi se kao dodatak radnim i sportskim konjima kao izvor energije. Mljeveno zrno povećava probavljivost, a silaža nije preporučljiva u hranidbi konja.

Suncokret (Helianthus annus) - u hranidbi konja se koristi samo za konje koji puno treniraju zbog toga što troše mnogo masti i bjelančevina. Može se davati neoljušteno zgnječeno ili oljušteno zrno. Osnovna je sirovina za ulja i nusproizvode sačme.

Također, koriste sojinu sačmu od nusproizvoda industrije ulja, a od ulja laneno i kukuruzno ulje. Sojina sačma smatra se najkvalitetnijim krmivom biljnog porijekla. Visoke je bjelančevinaste vrijednosti. Bogata je vitaminima B kompleksa i esencijalnim aminokiselinama, pogodna za sve vrste domaćih životinja. Daje se konjima u malim količinama, koji puno treniraju.

Laneno ulje - više je razloga za dodavanje ulja u hranidbi konja: za smanjenje prašine u hrani, podmazivanje i vezanje hrane, kao pomoć pri povezivanju hrane u kuglice i smanjenje gubitaka vitamina iz hrane, za postizanje većeg sjaja dlake i dobivanja veće količine energije iz manje količine hrane. Također je jako važno što dolazi do manje akumulacije mliječne kiseline u mišiće i manja je vjerojatnost ozljede mišića. Oko 350 ml

ulja ima istu vrijednost kao 1 kg zobi, 900 grama ječma i 835 grama kukuruza. Iako ulja koštaju 5 puta više od ovih krmiva, ona pružaju 3 i više puta veću količinu energije od tih koncentriranih krmiva. Hranidba uljima je poželjna kod svih dobnih kategorija konja, no najvažnija je kod konja koji intenzivno treniraju i natječu se. Oni ne mogu konzumirati tolike količine koncentrirane hrane koje su im potrebne, odnosno toliko energije koliko potroše ne mogu apsorbirati iz pojedenih količina hrane. Zato se koriste ulja jer iz malih količina daju puno energije. Ne smije se pretjerati s količinama jer jetra neće moći sve preraditi. Također, ulja su vrlo važna zbog specifičnih masnih kiselina (omega 3 i 6 masne kiseline). U tijelu se talože u obliku masti koju konji troše kada im je potrebno pri velikim naporima kod nedostatka energije.

Kukuruzno ulje - također je, kao i laneno, bogato mastima. Utječe na bolju probavu i sjaj dlake. Ne smije se pretjerati jer može samo naškoditi organizmu u toksičnom obliku. Kada smo dali veću količinu nego je potrebno, možemo primjetiti da dlaka konja više nije sjajna, gubi boju i postane masna.

Što se dodataka tiče, koriste vitaminsko mineralne dodatke za športske konje, šećer fruktozu, elektrolite u vodi i energy bustere - tzv. energetske bombe.

Fruktoza - voćni šećer, monosaharid. Najslađi je od svih monosaharida. U jetri se može iskoristit bez inzulina. Iako ne uzrokuje nagle promjene količine glukoze u krvi, najprije povrati konja u formu. Konjima se daje nakon pregleda na veterinarskim vratima.

Energie buster - visokoenergetska smjesa vitamina, minerala, šećera i elektrolita. Služi za podizanje energije na natjecanjima kada je konju potreban brz oporavak. Ubrizga mu se u usta nakon pregleda na veterinarskim vratima.

Vitaminsko-mineralni dodaci - prijeko su potrebni svim konjima, posebice radnim i sportskim grlima. Danas na tržištu možemo pronaći veliki broj proizvođača vitaminsko-mineralnih dodataka obroku za konje ili u obliku raznih ciglica za lizanje. Svaka je sastavljena za pojedinu kategoriju, starosnu ili kondicijsku. Obično konja privuku svojim mirisom da bolje uzima hranu ili liže ciglice. Važno je da sadrže vitamine A, D, E i K te vitamine B i C kompleksa, a od minerala NaCl, selen, jod, kalcij i fosfor kao glavne komponente (Mišanec, 2012.).

6.1. Paša i sijeno

Pašnjak je konju nenadomjestiv prostor za život i razvoj ne samo zbog prehrambenih potreba, nego i zbog slobodnog kretanja i boravka na zraku i suncu. Konj se na pašnjaku optimalno hrani i zadovoljava sve ostale svoje potrebe. Pašnjak nikada nije prevelik i bez njega nema kvalitetnog uzgoja podmlatka. Krma koju konj samostalno uzima na pašnjaku zadovoljava sve njegove osnovne fiziološke potrebe (Slika 5.) (Baban i sur., 2013.).

U periodu kada nema paše ili zelene krme, sijeno im je glavna zamjena. Kod spremanja sijena treba obratiti pozornost na vrijeme košnje i način sušenja. Konju za daljinsko jahanje sijeno bi uvijek trebalo biti dostupno za jelo. Sijeno livadnih trava i djetelinsko travnih smjesa dobro je izbalansirana krma (Slika 6.) (Baban i sur., 2013.).

Slika 5. Ispaša konja na ispustima ranča „Marin“ (Perković, 2017.)

6.2. Voda i elektroliti

Voda je vrlo važna kako ne bi došlo do dehidracije uslijed gubitka iste. Voda se gubi mokrenjem i znojenjem koje je kod konja intenzivnije nego kod čovjeka. Kada dođe do dehidracije koža izgubi elastičnost, srce brže kuca, konj je iscrpljen i bezvoljan, sluznice su suhe, oči upaljene. U najgorem slučaju može doći do uginuća (Ivanković, 2004.).

Od velike važnosti za konja i normalnu funkciju organizma su svakako elektroliti, ioni važni za obavljanje živčanih i mišičnih funkcija. Kada dođe do gubitka vode, dolazi i do gubitka elektrolita. Svi konji tijekom natjecanja gube velike količine vode i elektolita

putem znoja. Znojenjem se konj pokušava ohladiti od visokih temperatura i sparine te napora tijekom kojega iz njega toplina isparava. Konj u najvećim količinama iznoji natrijevih, kalijevih i nešto manje kalcijevih iona (Bešlin, 2001.).

Konj u prosjeku dnevno popije 15 do 30 litara vode, dok ždrebne kobile i kobile u laktaciji te konji koji treniraju popiju 2 do 3 puta više. Također se više vode popije tijekom ljeta jer se konji više znoje. Treba voditi brigu o količini elektrolita jer prekomjerne količine mogu biti toksične. Dovoljno je dnevno 1% soli ili 3% na dan natjecanja (Ivanković, 2004.).

6.3. Obroci za konje na ranču „Marin“

Obroci za konje razlikuju se ovisno o dobi i treningu. Mladi konji koji su u fazi rasta i razvoja dobivaju obroke koji zadovoljavaju njihove uzdržne potrebe (Tablica 1.). Voda i sol za lizanje po volji. Konji u treningu troše i za uzdržne potrebe i za potrebe treninga. Prvi obrok dobivaju ujutro nakon treninga, oko 8 sati. Takvim načinom hranidbe doprinosi se smanjenju gubitka glikogena iz mišića. Krmiva koja se koriste su zob, ječam, kukuruz, sojina sačma, suncokret, DTS, vitaminsko-mineralni dodatak te elektroliti (Tablica 2.).

Konji koji se natječu konzumiraju ista krmiva kao i konji u treningu, uz male izmjene. Deset do petnaest dana pred natjecanje konjima se izbacuje kukuruzno brašno i dobivaju kukuruzno ulje u količini od 0,5 dl na dan, a tri dana prije samog natjecanja dobiju 1 dl. 24 sata pred natjecanje iz hranidbe se izbacuje zobena hrana. Konzumiraju samo travu i to od 8 do 10, pa čak i 20 kilograma. To je važno, zato što sirova vlakna zadržavaju mnogo vode i elektrolita.

Konjima koji treniraju za natjecanja od 80 do 120 kilometara, hranidba se pojačava. Pojačana je količina zobi sa 3 na 4,5 kg i suncokreta sa 0,5 na 0,75 kg. Nekoliko puta tjedno, svim grlima se u vodu dodaje 0,5 dl jabučnog octa radi što bolje probave. Na dan natjecanja konj prije utrke ne konzumira ništa, osim elektrolita u vodi ili direktno injekcijskom špricom u usta. Eventualno može pojesti manje količine sijena ili paše. To je važno jer konj znojenjem gubi mnogo kalija i klorida. Prije pregleda, na veterinarskim vratima, pije samo vodu, a nakon pregleda daje mu se voćni šećer fruktoza u usta preko injekcijske šprice i energie buster te elektroliti. U slučaju primanja šećera prije pregleda došlo bi do promjene fizioloških vrijednosti te se zato daje nakon veterinarskog pregleda.

Nakon završetka natjecanja, konjima se daju elektroliti prema kilaži, oko 3-4 grama na 100 kg i vrlo malo zobi te energy buster koji u svom sastavu već sadrži elektrolite. 10 dana nakon utrke konj se hrani kao da je u treningu, ali se ne trenira, nego mu se samo održava kondicija, kao i 10 dana prije samog natjecanja. Preko zime, u periodu treninga, vrijednosti se korigiraju za svakog konja s obzirom na njegovu dob i tjelesnu masu. Konji na ranču „Marin“, koji se natječu, približne su tjelesne mase. Svi dobivaju jednaku dnevnu količinu hrane, osim kada je riječ o količini konzumiranog DTS koja se daje po volji. (P. Mišanec, Uporaba konja u konjičkom klubu „Ramarin“ i sportski rezultati u disciplini endurance)

Tablica 1. Primjer obroka za mlade konje na ranču „Marin“ (izvor: ranča „Marin“)

KRMIVA	JUTRO	PODNE	VEČER
Ječam	1 kg	-	1kg
Zob	1 kg	1 kg	1 kg
vit.-min. Dodatak	4 g	4 g	4 g
DTS	po volji	po volji	po volji

Tablica 2. Primjer obroka za konje koji treniraju na ranču „Marin“ (izvor: ranča „Marin“)

KRMIVA	JUTRO	PODNE	VEČER
Ječam	1 kg	-	1 kg
Zob	1 kg	1 kg	1 kg
vit.-min. Dodatak	4 g	4 g	4 g
DTS	po volji	po volji	po volji
Suncokret	0,5 kg	-	0,5 kg
kukuruz (brašno)	0,5 kg		0,5 kg
sojina sačma	3 dg	3 dg	3 dg
laneno ulje	0,5 dl	-	0,5 dl
Elektroliti		3 g na dan	

Slika 6. Hala sa sijenom na ranču „Marin“ (Perković, 2017.)

7. TRENING KONJA NA RANČU „MARIN“

Mladi konji u dobi od tri godine počinju se trenirati i pripremati za natjecanja. Trajanje treninga, bez obzira na pasminu, je minimalno tri mjeseca. Način treniranja je LSD (long slow distance - duga spora udaljenost). Prvih mjesec dana se konja jaši jedan sat prije podne i jedan sat poslije podne prosječnom brzinom od 10 km na sat na minimalnoj dnevnoj dužini staze od 10 kilometara. Tako se trenira cijeli mjesec. Drugi mjesec povečava se brzina dok kilometraža ostaje ista. Treći mjesec se povećavaju i brzina i kilometraža. Dnevna duljina staze je i do 35 kilometara. Svaki tjedan konj ima 1 do 2 dana odmora od treninga što ovisi o pasmini konja. Na primjer, arapski konji se odmaraju brže, odnosno potrebno im je manje vremena za odmor. S obzirom na specifičnost terena na kojem se nalazi ranč, moguće je odraditi i jedan trening visinskih priprema. Prilikom treninga se vodi računa o pulsu i temperaturi te ritmu i načinu disanja i prati se napredak konja. Za svakog konja vodi se evidencija na način da se prave tablice s podacima da se vidi može li konj izdržati trening ili ne, te da se utvrdi razlog ako ga konj ne može izdržati. Ponekad mogu nastati problemi za koje može biti jahač i njegovo neznanje ili ponašanje. Moramo biti svjesni da konj reagira na naše postupke i na naše ponašanje, osjeća našu sreću i tugu, ljutnju i bol i odbija suradnju iz straha. No, problem može biti u hrani ili stazi, nekoj nebitnoj sitnici kao što je zvuk ili šum u prirodi ili jednostavno takvo natjecanje i tada nije spreman trenirati.

Konj koji je uspješno završio prvi stupanj treninga spreman je sa svojim jahačem za natjecanja do 40 kilometara i pri ograničenju brzine od maksimalnih 15 km na sat i minimalnih 10 km na sat. Iduće godine u dobi od 5 godina može se natjecati na utrci od 70 do 80 kilometara. Najbolje rezultate konji postižu u dobi od 7 do 15 godina, a vrhuncem se smatra 12. godina. Sama utrka je vid napornog treninga u kojem nije bitno doći prvi, nego doći do cilja s grlom u što boljoj kondiciji, a ne ga „potrošiti“ odjednom, nego polagano ispitati njegove mogućnosti.

U konjičkom klubu „Ramarin“ provode se i treninzi u vodi (Slika 7.). Vrlo je važan za razvoj mišića nogu i prsnog koša, te za oporavak ozlijeđenih konja. Trening u vodi se odvija tri puta tjedno i to u poslijepodnevnim satima, jer je u jutarnjim satima konj već treniran na lonži i stazi. U vodu ulazi odmoran konj, bez sedla i jahača na sebi, samo s ularom na glavi i privezan na lonžu. S njim ulazi i trener ili jahač. Na dubini od oko 1,20 m lonžira se 20 do 40 minuta lagano korakom. Konj poskakuje i tako mu voda vrši pritisak na prsni koš i pluća i tako vježba disanje, a i noge zbog specifičnog otpora vode. Iako je u

vodi tijelo lakše, teže se kreće. Nakon toga se na dubini manjoj od 1 m obavlja trening od 5 minuta kasom zbog jačanja mišića i tetiva nogu konja (Mišanec, 2012.).

Slika 7. Trening konja u vodi (Perković, 2017.)

Kao što je već rečeno, svaki konj ima svog jahača cijelu sezonu. Izuzetak može biti u treningu kada bi konj imao težeg jahača tako da bi kasnije lakše podnio manji teret ili se stavljaju utezi na sedlo i ostaje isti jahač. Konj koji se natječe, odmara se 10 dana prije natjecanja i 10 dana nakon natjecanja. To znači da nema intenzivnog treninga i jahanja, samo lagane šetnje i lonžiranje. Kada završi sezona natjecanja, konji se odmaraju do siječnja kada započinju intenzivne pripreme za iduću sezonu i to s obzirom na rezultate, dob konja i jahača, jer konju se ne može podići kondicija dok traje sezona. Tada se kondicija može samo održavati na razini za koju je trenirano. Kondicija se podiže za vrijeme treninga, što znači da ga na natjecanju ne možemo forsirati iznad njegovih granica. Ne podiže se tada ljestvica jer se tako konj troši. Kada se konj može oporaviti na 60 otkucaja srca u minuti unutar 5-10 minuta na kraju obavljene vježbe i kada može bez poteškoća izdržati 40 kilometara probne dionice unutar 6 sati, tada je spreman za endurance utrku i za natjecanja (Mišanec, 2012.).

Konji na ranču „Marin“ nakon napornog treninga mogu se opustiti u šetalici. Šetalica je mehanička sprava koja konja vodi u krug te mu omogućava da se stalno kreće. Na taj se način konji mogu ohladiti nakon treninga te mu se mišići postupno hlade i opuštaju. Šetalica također služi kao lagani trening zimi, kada se konji odmaraju za nadolazeću sezonu. Konji u šetalici treniraju svaki dan, 20 minuta. Tako im se održava kondicija te ih se lagano uvodi u pripreme koje su kasnije sve intenzivnije (Slika 8.) (Podaci trenera konjičkog kluba „Ramarin“).

Slika 8. Šetalica za trening konja (Perković, 2017.)

8. JAHAČI KONJIČKOG KLUBA „RAMARIN“

U konjičkom klubu šest je licenciranih jahača od kojih se danas natječe samo dvoje. Uz probleme s ozlijedama najboljih grla, jahači konjičkog kluba „Ramarin“ ne odustaju i dalje ostvaruju dobre rezultate i pokazuju želju za sudjelovanjem u natjecanjima. Članovi konjičkog kluba „Ramarin“ natjeću se u prvenstvu Hrvatske u daljinskom jahanju, Croatia cup-u te u međunarodnim natjecanjima.

Marin Samardžić natječe se od samih početaka osnivanja kluba te je ostvario odlične rezultate najprije u juniorskoj kategoriji, u kojoj je bio najbolji pojedinac, a zatim i u seniorima. Vrijedi izdvojiti osvojeno četvrto mjesto, pojedinačno, na Balkanskom natjecanju u Srbiji 2014. godine te prvo mjesto ekipno. Također, osvojeno juniorsko prvenstvo u Austriji 2015. godine te osvojeno četvrto mjesto u Italiji na najjačem natjecanju u svijetu u Fonta Freddi. Marin je ostvario i pregršt osvojenih utakmica u prvenstvu Hrvatske u daljinskom jahanju te u Croatia cup-u. Ove godine u lipnju, na domaćem terenu, osvojio je drugo mjesto u kategoriji CEI1* na 88 km s mladom nadom konjičkog kluba Omegom II iz vlastitog uzgoja, koja se tek prije dvije godine uključila u natjecanja. Marin se najviše natjecao i ostvario najbolje rezultate sa svojim grlom Havasom, arapskim punokrvnjakom (Slika 9. i Tablica 3.).

Slika 9. Marin Samardžić i grlo Havas (FOTO: Perković, 2016.)

Tablica 3. Postignuća na natjecanjima jahača Marina Samardžića (izvor: www.konjicki-savez.hr)

GODINA	MJESTO	KATEGORIJA	KM	PLASMAN	GRLO
2017.	Bratina	CEN1*	82	5	Omega II
2017.	GARČIN	CEI1*	88	2	Omega II
2016.	GARČIN	CEN1*	100	2	Havas
2016.	Kukavica	A	60	3	Quinolina
2016.	Solt (Mađ.)	CEN	80	2	Omega II
2016.	Đurđevac	CEN1*	84	2	Omega II
2015.	Tinjan	B	54	6	Omega II
2015.	Čazma	CEN1*	115	-	Alabaster
2015.	Bratina	B	60	6	Omega II
2015.	GARČIN	CEN1*	80	1	Havas
2014.	GARČIN	A	40	2	Mab. Amir
2013.	Tršće	B	64	1	Havas
2013.	Čazma	A	40	6	Pluton
2013.	K. Vinogradi	A	38	3	Pluton
2013.	Otrovanec	CEN1*	86	-	Havas
2013.	Manjadvorci	CEN1*	90	1	Havas
2012.	GARČIN	CEN1*	81	2	Havas
2012.	Čazma	B	81	3	Havas
2012.	GARČIN	CEN1*	114	2	Havas
2012.	Čazma	CEN2*	125	2	Havas
2012.	Bjelovar	CEN1*	99	1	Havas
2012.	Otrovanec	B	60	2	Havas
2012.	Pazin	CEN1*	90	2	Havas
2012.	Manjadvorci	CEN1*	99	2	Havas
2011.	GARČIN	C	114	-	Saturn
2011.	Kukavica			-	Dado
2011.	Čazma	B	72	3	Dado
2011.	Otrovanec	B	63	7	Dado
2011.	Pazin	A	36	6	Dado

Jahačica Tea Biondić, prvakinja Hrvatske 2015. godine, također se ističe svojim rezultatima koje je ostvarila. Sudjelovala je u Veroni na Ladies cup-u 2015. godine te u utakmici na 100 km osvojila 17. mjesto, što je odličan uspjeh na jednom takvom natjecanju. Također je ostvarila odlične rezultate na prvenstvu Hrvatske u daljinskom jahanju, kao i u Croatia cup-u 2016. godine. Jahači konjičkog kluba „Ramarin“, uključujući i Teu, sudjelovali su na međunarodnom natjecanju u Mađarskoj i uspješno završili utrku na 160 km s osvojenim petim mjestom. Tea je tijekom godina promijenila dosta grla na kojima se natjecala, ali ona ističe kako joj je uvijek bio najdraži njezin Mabrouk Amir, borički Arap koji je trenutno ozlijeđen (Slika 10. i Tablica 4.).

Slika 10. Tea Biondić na grlu Mabrouk Amir (FOTO: Perković, 2015.)

Tablica 4. Postignuća na natjecanjima jahačice Tee Biondić (izvor: www.konjicki-savez.hr)

GODINA	MJESTO	KATEGORIJA	KM	PLASMAN	GRLO
2017.	Bratina	CEN1*	82	4	Quinolina
2016.	Kukavica	A	60	4	Omega II
2016.	Bjelovar	A	47	8	Quinolina
2016.	Đurđevac	A	42	5	Quinolina
2015.	Bratina	B	60	5	Pluton
2015.	GARČIN	CEN1*	80	2	Mab. Amir
2014.	Bilje (K.Rit)	CEN1*	85	3	Mab. Amir
2014.	Pazin	B	60	2	Mab. Amir
2014.	Čazma	CEN1*	80	1	Havas
2014.	GARČIN	CEN1*	112	1	Havas
2014.	Bjelovar	CEN1*	88	1	Havas
2014.	Otrovanec	CEN1*	86	1	Havas
2013.	GARČIN	CEN1*	90	6	Havas
2013.	Tršće	B	64	2	Mab. Amir
2013.	GARČIN	CEN1*	112	2	Havas
2013.	Otrovanec	B	63	-	Mab. Amir
2013.	Manjadvorci	B	60	2	Mab. Amir
2012.	GARČIN	B	54	1	Mab. Amir
2012.	GARČIN	B	79	1	Mab. Amir
2012.	Čazma	B	78	5	Mab. Amir
2012.	Otrovanec	B	60	4	Mab. Amir
2012.	Pazin	B	54	1	Mab. Amir
2011.	GARČIN	A*	44	1	Gazal Pasha
2011.	Čazma	A*	40	4	Gazal Pasha
2011.	Otrovanec	A*	40	7	Gazal Pasha

9. PLANOVI ZA BUDUĆNOST

U konjičkom klubu „Ramarin“ kažu kako u budućnosti žele poboljšati svoje dosege u daljinskom jahanju, sudjelovati više u međunarodnim utrkama te napredovati u treningu i školi jahanja. Žele privući još više aktivnih članova kako bi imali potporu u onome što rade. U budućnosti se planiraju okušati i u preskakanju prepona te u dresurnom jahanju jer trenutno nemaju adekvatne konje, ali i jahače za te sportove. (Podaci djelatnika konjičkog kluba „Ramarin“)

9.1. Turizam na ranču „Marin“

U sklopu ranča nalazi se caffe bar i restoran s velikom terasom u kojem se može uživati na svježem zraku i u prirodi. Izgrađen je od prirodnih materijala tako da bi se što bolje uklopio uz okolni krajolik, a pritom ipak bio moderan i funkcionalan. Dok odrasli uživaju u toplom obroku i piću, djeca se zabavljaju u „zabavnom parku“ na kojemu se nalaze trampolin, ljujačke, tobogan i sve ostalo namijenjeno najmlađima. Ako se popije koja čašica više, posjetiteljima je na raspolaganju pansion koji broji 40 ležajeva (Slika 11.).

Slika 11. Restoran, prenoćište i caffe-bar ranča „Marin“ (FOTO: www.rancmarin.com)

Ranč „Marin“ nudi organizaciju raznovrsnih slavlja. Ako se radi o manjem slavlju, ranč nudi mogućnost najma sjenice s roštiljem i krušnom peći, za oko 15 osoba (Slika 12.).

Slika 12. Sjenica s roštiljem i krušnom peći (FOTO: Perković, 2017.)

Ako je pak riječ o većem slavlju, na raspolaganju je „klet“ kapaciteta za 80 ljudi, pogodna za proslave kao što su zaruke, krštenje, rođendani, itd. (Slika 13.).

Slika 13. Klet za razne prigodne (FOTO: Perković, 2017.)

Za ljubitelje pecanja i ribolova dostupna su 4 jezera na kojima mogu uz plaćanje dnevne dozvole uživati u pecanju okruženi predivnim krajolikom i svježim zrakom te u miru i tišini odmarati dušu i tijelo radeći ono što vole (Slika 14.).

Slika 14. Jezero na kojemu je moguće pecati (FOTO: Perković, 2017.)

Za one koji imaju želju naučiti jahati, mogu to i ostvariti u školi jahanja. Izabrani konji, mirni i staloženi, uz vrhunske trenere dobitna su kombinacija za svakog budućeg jahača (Slika 15.).

Slika 15. Trenerica Tea Biondić s konjem namijenjenim za školu jahanja (FOTO: www.rancmarin.com)

10. ZAKLJUČAK

Konjički klub Ramarin osnovan je 2008. godine na inicijativu obitelji Samardžić u čijem se vlasništvu nalazi i danas. Klub obitava na ranču „Marin“ koji je izgrađen po svim europskim standardima. Posjeduju velike pašnjake na kojima konji mogu nesmetano pasti, kretati se i međusobno ostvarivati kontakt. Svaki konj koji se nalazi na ranču „Marin“ i sretan konj. Iz dobrog uzgoja najčešće nastaju dobra i kvalitetna grla što je za članove konjičkog kluba „Ramarin“ od velike važnosti. Godine rada i brige o konjima pokazale su se isplativima svaki put kada su konji zajedno s jahačima uspješno završili utrku, posebice ako se radilo o nekom dobrom plasmanu. U početku su imali nekolicinu konja u svom vlasništvu među kojima je bio i licencirani pastuh te su tako krenuli u vlastiti uzgoj koji je trajao za života pastuha. Iz vlastitog uzgoja najviše imaju Trakhenera, a najčešće su uvozili Arapske punokrvnjake radi postizanja što boljih rezultata u daljinskom jahanju. Daljinsko jahanje im je prioritetna disciplina u kojoj se natječu od samih početaka. Njihovi jahači postigli su pregršt odličnih rezultata kako na državnoj tako na međunarodnoj razini, te su također članovi reprezentacije. Kako godine odmiču, u konjičkom klubu „Ramarin“ sve je manje aktivnih članova, ali i konja. U početku je broj konja bio gotovo dvostruko veći nego što je danas. Također, danas imaju samo 3 konja koja koriste za natjecanja, dok su ostali ozlijeđeni, premladi ili jednostavno nisu pogodni za takvu vrstu natjecanja. Bez obzira na sve dalje aktivno treniraju i trude se što više sudjelovati u natjecanjima. U budućnosti se planiraju poboljšati u daljinskom jahanju te okušati u dresurnom i preponskom jahanju.

11. POPIS LITERATURE

1. Baban, M., Gregić, M., Budimir, K., Domaćinović, M., Prvanović Babić, N., Mijić, P., Bobić, T. (2013.): Specifičnost hranidbe endurance konja. Krmiva, 55 (2): 95-101.
2. Baban, M., Gregić, M., Korabi, N., Antunović, B. (2012.): Konjogojstvo u Republici Hrvatskoj – stanje i perspektiva. Krmiva, 54 (3): 89-98.
3. Bešlin, R. M. (2001.): Izazovi daljinskog jahanja. IP "Velarta", Beograd, 140.
4. FEI, Federation Equestre Internationale: Endurance. http://www.fei.org/disciplines/endurance/rules (30.9.2017.).
5. Hrasnica, F., Ogrizek, A. (1952.): Uzgoj konja. Poljoprivredni nakladni zavod, Zagreb, 415.
6. Hrvatski konjički savez: Daljinsko jahanje. http://konjicki-savez.hr/daljinsko-jahanje/ (1.10.2017.).
7. Hrvatska poljoprivredna agencija: Brojno stanje domaćih životinja 2016. http://www.hpa.hr/brojno-stanje-domacih-zivotinja/ (30.9.2017.).
8. Ivanković, A. (2004.): Konjogojstvo. Hrvatsko agronomsko društvo, Zagreb, 372.
9. Mišanec, P. (2012.): Uporaba konja u konjičkom klubu „Ramarin" i sportski rezultati u disciplini endurance. završni rad - preddiplomski studij, Poljoprivredni Fakultet u Osijeku, (24.9.2012.).
10. Steinhausz, M. (1939.): Uzgoj konja. Naklada školskih knjiga i tiskanica Savske banovine u Zagrebu, Zagreb, 266.
11. Rančˇ Marin: Nešto o konjičkom klubu. http://www.rancmarin.com/o-nama/ (29.9.2017.).
12. Žiga, E. (2001.): Konji: najpoznatije svjetske pasmine. IP "Svijetlost" d.d. Sarajevo, Sarajevo, 191.